LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Hallituksen vuosikertomus 2024

Liikenne- ja viestintävaliokunnan kuuleminen 10.6.2025

Osastopäällikkö, ylijohtaja Olli-Pekka Rantala

Katsaus toimintaympäristön ja toimialan muutoksiin

Itämeren turvallisuustilanteen heikkeneminen on vaikuttanut toimialaan. Varjolaivasto on turvallisuus- ja ympäristöuhka. Satelliittinavigoinnin häiriöt ja merikaapelien vaurioitumistilanteet ovat lisääntyneet. Nato- ja pohjoismaista yhteistyötä on tiivistetty.

Kyberhyökkäysten luonteen muuttuminen ja kasvu on lisännyt hallinnonalan valmius- ja varautumistarpeita.

Sään ääri-ilmiöt ovat aiheuttaneet häiriöitä. Sään ääri-ilmiöihin varautumiseen ja niistä toipumiseen on kohdennettu resursseja.

Kilpailukyvyn ja talouskasvun lisäämiseksi tekoälyn hyödyntäminen sekä digitaalisen ja datainfrastruktuurin kehittäminen on keskeistä toimialalla. Digitalisaation, datatalouden ja kyberturvallisuuden jatkuvasti kehittyvästä EU-sääntelystä merkittävä osa on ministeriön vastuualueella.

Julkisen talouden vaikea tilanne näkyy hallinnonalalla. Ministeriön organisaatiouudistuksella tavoitellaan säästöjä ja vastataan toimintaympäristön muutoksiin.

Toimialan tuloksellisuus – yhteenveto

Tavoite	Keskeisiä aikaansaannoksia
Digitalisaatio ja datatalous luovat kestävää kasvua sekä vahvistavat luottamusyhteiskuntaa	Mittarit kehittyivät pääsääntöisesti positiivisesti, mikä tarkoittaa, että Suomi on toteuttanut oikeansuuntaisia toimia. Ministeriö teetti selvityksen datatalouden mittaamisen ja vaikuttavuuden arvioinnista. Suomen kyberturvallisuusstrategiaa uudistettiin vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä. Kyberturvallisuuslaki valmisteltiin ja se tuli voimaan tänä keväänä. Suomalaisten luottamus uutisiin on pysynyt vakaana ja on maailman kärkeä.
Tulevaisuuden liikennejärjestelmä on turvallinen, tietopohjainen ja kestävä	Luonnos 12-vuotiseksi valtakunnalliseksi liikennejärjestelmäsuunnitelmaksi vuosille 2026-2037 valmisteltiin. MAL-sopimukset allekirjoitettiin vuosille 2024-2035 valtion ja seitsemän suurimman kaupunkiseudun välillä. Kotimaan liikenteen päästöt ovat pääsääntöisesti vähentyneet vuodesta 2008 alkaen, mutta vuonna 2024 päästöt kasvoivat (ennakkotieto). EU:n 55-ilmastopaketin edellyttämä kansallinen säädöstyö on viety loppuun. Ministeriö laati kansallisen jakeluinfraohjelman. Suomelle myönnettiin eurooppalainen liikenneturvallisuuspalkinto (European Transport Safety Council Prize) pitkäaikaisesta ja tuloksellisesta tieliikenneturvallisuustyöstä sekä kattavasta strategiasta ja toimenpiteistä kaikkien tienkäyttäjien turvallisuuden parantamiseksi. Kolmen ministeriön yhteinen selvitys tuotteiden ja palveluiden saavutettavuus- ja esteettömyysvaatimusten vaikutuksista valmistui.
Dataan perustuvat liikenteen palvelut ovat tehokkaita ja vastaavat asiakkaiden tarpeisiin	Raideliikenteen kilpailun vauhdittamista ja raidemarkkinoille pääsyn helpottamista jatkettiin. Käynnistettiin säädöshanke, jolla mahdollistetaan junaliikenteen järjestäminen alueellisille viranomaisille. Aloitettiin hanke julkisesti tuettujen kuljetusten tietopohjan kehittämiseksi.
Digitaaliset yhteydet ja liikenneverkko parantavat Suomen kilpailukykyä sekä kansainvälistä saavutettavuutta	Avaruustilannekeskuksen perustaminen aloitettiin joulukuussa. Sen siviilijohtokeskus perustetaan Ilmatieteen laitoksen ja sotilasjohtokeskus Puolustusvoimien yhteyteen. Avaruustilannekeskus tuottaa avaruustilannekuvaa yhteistyössä Suomen kumppanimaiden ja avaruusvalvonnasta vastaavien organisaatioiden kanssa. Väyläverkon kehittämishankkeita on edistetty sekä hallitusohjelman investointiohjelman että Liikenne 12 -suunnitelmaan perustuvan väyläverkon investointiohjelman mukaisesti. Väyläomaisuuden korjausvelan määrän kasvu on saatu taitettua kertomusvuoden aikana. Arctia Oy:n omistajaohjaus siirtyi elokuussa valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosastolta liikenne- ja viestintäministeriöön ja samalla yhtiö muutettiin strategisen intressin yhtiöstä erityistehtäväyhtiöksi. Ministeriö laati laajakaistatukea koskevan selvityksen.

Lausuman edellyttämät toimenpiteet käynnissä

- **Uusi tieliikennelaki** *HE 180/2017 vp – EV 65/2018 vp*
- **Taksipalveluiden saatavuuden parantaminen ja julkisesti tuettujen kuljetusten kehittäminen** *HE 176/2020 vp – EV 34/2021 vp*
- **Laajakaistarakentamisen tuki** *HE 221/2020 vp – EV 195/2020 vp*
- **Vahvan sähköisen tunnistamisen markkinat ja hintasääntelyn tarpeellisuus** *HE 237/2020 vp – EV 17/2021 vp*
- **Ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimusten vaikutukset** *HE 70/2021 vp – EV 106/2021 vp*
- **Valtioneuvoston selonteko valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta vuosille 2021–2032** *VNS 2/2021 vp – EK 23/2021 vp (kohta 1)*
- **Liikennepalvelulain hyvämaineisuus ja kuljettajan ajolupaa koskeva sääntely** *HE 194/2021 vp – EV 222/2021 vp*
- **Postilain muuttaminen** *HE 58/2022 vp – EV 246/2022 vp*
- **Tiealueella työskentelyn ja liikenneonnettomuustilanteiden hoitamisen turvallisuuden parantaminen** *HE 291/2022 vp – EV 290/2022 vp*
- **Luotsauslain uudistuksen vaikutukset merenkulun toiminnan jatkuvuudelle** *HE 293/2022 vp - EV 306/2022 vp*
- **Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ilmailulain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi** *HE 80/2024 vp - EV 86/2024 vp*

Lausuma ei anna enää aihetta toimenpiteisiin

- **Uudet liikkumisvälineet** *HE 24/2015 vp – EV 110/2015 vp*
- **Oikaisuvaatimus väliaikaiseen ajokieltopäätökseen** *HE 91/2019 vp – EV 75/2019 vp*
- **Valtioneuvoston selonteko valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta vuosille 2021–2032** *VNS 2/2021 vp – EK 23/2021 vp (kohta 2)*